

Standardiserade bedömningsmetoder för att stötta familjerättens riskbedömningar

En kartläggning för att identifiera
bedömningsmetoder

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. På begäran kan vi ta fram publikationen i ett alternativt format för personer med funktionsnedsättning. Skicka frågor om alternativa format till alternativaformat@socialstyrelsen.se.

Artikelnummer: 2025-6-9662

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, juni 2025

Förord

Socialstyrelsen ska verka för att socialtjänstens verksamheter bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Tillgång till standardiserade bedömningsmetoder av god vetenskaplig kvalitet är ett sätt att bidra till ökad kunskapsbaserad och enhetlighet mellan yrkesutövare.

Denna rapport innehåller en kartläggning över standardiserade bedömningsmetoder som kan vara användbara för att stötta familjerättens arbete med riskbedömningar. Kartläggningen utgör ett första steg i ett bredare regeringsuppdrag att tillgängliggöra bedömningsmetoder och på andra sätt stärka socialtjänstens arbete med riskbedömningar samt i frågor om vårdnad, boende och umgänge.

Utredare Anna Fridell och forskare Johan Glad på enheten för forskning och utveckling har stått för sammanställningen. Tack till övriga sakkunniga och forskare som bidragit med värdefull information och kunskap. Johanna Kumlin har varit ansvarig enhetschef.

Björn Eriksson
Generaldirektör
Socialstyrelsen

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
Bakgrund.....	7
Om uppdraget	7
Syfte och frågeställningar	7
Riskbedömningar i familjerätten	8
Standardiserade bedömningsmetoder kan stötta familjerätten	9
Standardiserade bedömningsmetoder finns i olika former	9
Ska hålla vetenskaplig kvalitet och vara användbara	10
En utforskande kartläggning	11
Litteraturgenomgång	11
Kompletterande informationsinhämtning	12
Avgränsningar	12
Identifierade bedömningsmetoder och bedömningsstöd	13
Bedömningsmetoder för att samla in information om våld och försummelse mot barnet	13
Riskbedömningsinstrument för sammanvägd bedömning av risk för våld och försummelse mot barnet.....	18
Övriga identifierade bedömningsstöd i Norden	20
Identifierade bedömningsmetoder – användbarhet och tillgänglighet	24
Det finns bedömningsmetoder för att samla in information om våld och försummelse mot barnet	24
Inget riskbedömningsinstrument för att göra en sammanvägd bedömning av risk har identifierats	25
Det finns bedömningsstöd med möjlig relevans för familjerätten	25
Slutsatser och fortsatt arbete	26
Referenser.....	28
Bilaga 1: Metodbeskrivning.....	32
Bilaga 2: Sökstrategi för sökning i vetenskapliga tidskrifter	36

Sammanfattning

Arbetet med riskbedömningar i frågan om vårdnad, boende och umgänge är komplext. Syftet med denna rapport är att redogöra för en kartläggning av standardiserade bedömningsmetoder som kan användas som stöd i familjerättens arbete med riskbedömningar. Kartläggningens inriktning har varit att identifiera eventuellt användbara bedömningsmetoder inom området föräldrautövat våld och försummelse mot barn. Fokus har legat på metodernas användbarhet och tillgänglighet i svenska förhållanden.

Slutsatsen är att det finns flera bedömningsmetoder och bedömningsstöd som kan vara användbara och som i vissa fall även är tillgängliga för svensk familjerätt. Det fortsatta arbetet kommer handla om att undersöka enskilda bedömningsmetoder och bedömningsstöd mer i detalj. De metoder som undersöks vidare behöver upplevas som relevanta av användare. Sådant arbete behöver göras tillsammans med familjerättssekreterare.

Dessutom behöver relevanta metoders tillämpbarhet undersökas utifrån den familjerättsliga kontexten, det vill säga befintliga rutiner, arbetssätt och regelverk. Vidare behöver metodernas vetenskapliga kvalitet säkerställas. Det kan förutsätta en granskning av befintlig vetenskaplig litteratur om enskilda metoder eller en annan litteraturgenomgång, alternativt planering av nya studier.

Metod för kartläggningen

Kartläggningen har primärt inbegripit en litteraturgenomgång av internationella översiktsartiklar samt dialoger med sakkunniga och forskare i Norden.

Resultat

Kartläggningen visar att det finns bedömningsmetoder i olika former men även bedömningsstöd.

- Utifrån litteraturgenomgången identifieras och beskrivs framförallt bedömningsmetoder som fungerar för att samla in och värdera erfarenheter och upplevelser om våld och försummelse. Majoriteten har inte översatts till svenska.
- Inga enskilda bedömningsmetoder för en sammanvägd bedömning av risk för våld och försummelse mot barn (så kallade riskbedömningsinstrument) beskrivs utifrån kartläggningens urvalskriterier. De bedöms ha tveksam relevans för svensk familjerätt och inget sådant instrument på svenska identifieras.

- Bedömningsstöd med bredare fokus på riskbedömningen och med ursprung i Sverige har identifierats. Dessa är i allmänhet prövade för aspekter av användbarhet dock kvarstår utprövningar av så kallade psykometriska egenskaper. Sådant arbete kan säkerställa att bedömningsstöden fungerar på det sätt som avses i svensk familjerätt

Bakgrund

Om uppdraget

Regeringen har gett Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) och Socialstyrelsen i uppdrag att stärka stödet till socialtjänsten i arbetet med riskbedömningar samt i frågor om vårdnad, boende och umgänge (S2024/01210 (delvis)). Den här rapporten redovisar den del av uppdraget som rör att kartlägga och redogöra för standardiserade bedömningsmetoder som kan användas i familjerättens arbete med riskbedömningar samt bedöma metodernas användbarhet och tillgänglighet i svenska förhållanden. Arbetet genomförs av Socialstyrelsen i samråd med MFoF samt med synpunkter från Barnafrid - Nationellt centrum för kunskap om våld mot barn (Linköpings universitet).

Syfte och frågeställningar

Den aktuella kartläggningen syftar till att identifiera relevanta standardiserade bedömningsmetoder och att redogöra för aspekter av deras användbarhet och tillgänglighet för svensk familjerätt. Uppdragets kartläggning och redogörelse utgår från följande frågeställningar:

- Finns det standardiserade bedömningsmetoder som samlar in information för att bedöma och värdera upplevelser, erfarenheter och förekomst av föräldrautövat våld och försummelse mot barn?
- Finns det standardiserade bedömningsmetoder för att göra en sammanvägd bedömning av risk för föräldrautövat våld och försummelse mot barn (så kallade riskbedömningsinstrument)?
- Vilken information ges om de identifierade standardiserade bedömningsmetodernas användbarhet och tillgänglighet?

Riskbedömningar i familjerätten

Barnets bästa ska vara avgörande för *alla* frågor om vårdnad, boende och umgänge¹. För att ta reda på barnets bästa behöver familjerätten göra en helhetsbedömning utifrån de individuella förhållandena i varje enskilt fall. Bedömningen ska bygga på kunskap och beprövad erfarenhet i kombination med att barnet ska ges möjlighet att framföra sina åsikter².

Vid bedömningen av barnets bästa ska familjerätten fästa avseende särskilt vid risken för att barnet eller någon annan i familjen utsätts för våld eller annat övergrepp, eller att barnet olovligen förs bort eller hålls kvar eller annars far illa³. Om det kan förutses en risk för att barnet far illa ska den väga tyngst vid bedömningen av barnets bästa. Det innebär att barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna är underordnade risken för att barnet far illa⁴.

Bedömningen av om det finns risk för att barnet far illa av en viss åtgärd eller ett visst beslut ska bland annat grundas på vad som är utrett om tidigare inträffade händelser och om andra faktiska omständigheter⁵. Omständigheter som kan ha betydelse för bedömningen är till exempel tidigare övergrepp, hot om övergrepp, allmän attityd till våld, missbruksproblem och psykisk sjukdom⁶. Det behöver inte vara utrett att de förhållanden som kan leda till att barnet far illa faktiskt kommer att inträffa. Det är tillräckligt att det finns konkreta omständigheter som talar för att det finns en framtida risk för att barnet kommer att fara illa⁷. Vid bedömningen ska det fästas vikt vid de allvarliga konsekvenser som våld i olika former kan få för ett barn bland annat på den fysiska och mentala hälsan⁸.

Med våld avses inte bara fysiskt våld utan alla former av våld. När uppgifter om våld förs fram måste uppgifterna alltid prövas och en riskbedömning göras. Det är inte bara våld riktat mot barnet som avses, utan även risken för att någon närstående till barnet utsätts för våld, till exempel att en förälder dödar eller allvarligt skadar den andra föräldern⁹.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds allmänna råd (HSLF-FS 2017:51) om socialnämndens ansvar för vissa frågor om vårdnad, boende och umgänge ger ytterligare vägledning till stöd för socialnämndens handläggning av frågor om vårdnad, boende och umgänge¹⁰.

¹ Se 6 kap. 2 a § första stycket föräldrabalken, FB.

² Se prop. 2020/21:150 s. 129.

³ Se 6 kap. 2 a § andra stycket FB.

⁴ Se prop. 2024/25:10 s. 75.

⁵ Se prop. 2024/25:10 s. 75 och prop. 2005/06:99 s. 42 f.

⁶ Se prop. 2024/25:10 s. 19 och prop. 2005/06:99 s. 42.

⁷ Se prop. 1992/93:139 s. 37.

⁸ Se prop. 2024/25:10 s. 76.

⁹ Se prop. 2024/25:10 s. 76.

¹⁰ De allmänna råden är för närvarande under revidering

Standardiserade bedömningsmetoder kan stötta familjerätten

Yrkesverksamma har själva lyft behovet av standardiserade bedömningsmetoder i arbetet med riskbedömningar (1). Standardiserade bedömningsmetoder kan stötta familjerättssekreteraren att besvara specifika frågeställningar om olika omständigheter i enskilda ärenden (2) för att bedöma risken att barnet far illa. Jämställdhetsmyndigheten (3) har visat att uppgifter om våld är vanligt förekommande i utredningar om vårdnad, boende och umgänge men att familjerätt och domstol inte sällan gör olika bedömningar. Standardiserade bedömningsmetoder kan bidra med transparent och systematiskt insamlad information utifrån bästa tillgängliga kunskap vilket kan ge ökad samsyn mellan olika aktörer.

Standardiserade bedömningsmetoder finns i olika former

Standardiserade bedömningsmetoder (förkortas ibland bedömningsmetoder i rapporten) finns i olika former (se vidare Socialstyrelsens Lärstöd i evidensbaserad praktik¹¹) och kan användas i olika led i processen för en riskbedömning i familjerätten. En form av standardiserade bedömningsmetoder används under ett utredningsförfarande för att samla in information från olika respondenter för att bedöma och värdera upplevelser, erfarenheter och förekomst av våld och försummelse.

En annan form av standardiserade bedömningsmetoder är riskbedömningsinstrument. De används efter att ärendespecifik information inhämtats, till exempel genom intervjuer, registeruppgifter eller journaler. Dessa bygger på vetenskapligt studerade riskfaktorer som har samband med den risk som ska prediceras. Riskbedömningsinstrumentet ger utredaren stöd att bedöma vilken information som är relevant, för just bedömningen av risk för specifika framtida utfall som exempelvis utsatthet för våld och försummelse (se vidare Socialstyrelsens Lärstöd i evidensbaserad praktik¹²).

¹¹ Socialstyrelsen. <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/verksamhetsutveckling/evidensbaserad-praktik/Larstod-i-evidensbaserad-praktik/> (Hämtad 24 april 2025).

¹² Ibid.

Ska hålla vetenskaplig kvalitet och vara användbara

Väl utvecklade bedömningsmetoder ska ha förmåga att mäta det som avses mätas (så kallad validitet) och kan göra detta på tillförlitliga sätt (så kallad reliabilitet). Detta brukar sammanfattas som en bedömningsmetods psykometriska kvalitet (se vidare Socialstyrelsens Lärstöd i evidensbaserad praktik¹³). Förutom den grundläggande förutsättningen att en standardiserad bedömningsmetod ska ha vetenskaplig kvalitet behöver den vara användbar. Användbarhet kan bedömas utifrån olika aspekter och perspektiv, till exempel användarens acceptans, upplevd relevans och tillämpbarhet i verksamheten. Det kan även finnas praktiska förutsättningar för tillgänglighet såsom licens, utbildning eller kostnader för rättigheter att använda bedömningsmetoder.

¹³ Ibid.

En utforskande kartläggning

Kartläggningens metod beskrivs kortfattat här och mer specifikt i bilaga 1: Metodbeskrivning. Tidigare kartläggningar av internationell litteratur avgränsar sina sökningar till den familjerättsliga kontexten och drar slutsatserna att identifierade bedömningsmetoder över lag saknade relevans för svensk familjerätt eller brast i vetenskaplig kvalitet (4–5). Det är möjligt att detta kommer sig av att den familjerättsliga kontexten för riskbedömningar i frågan om vårdnad, boende och umgänge skiljer sig åt mellan olika länder (6). För att skapa nya möjligheter att identifiera eventuellt användbara bedömningsmetoder inkluderas även andra verksamhetsområden inom socialtjänsten i den aktuella kartläggningen.

Litteraturgenomgång

Internationell kunskap har kartlagts i en litteraturgenomgång av artiklar som sammanställt empirisk forskning (så kallade forskningsöversikter) om standardiserade bedömningsmetoder som publicerats i vetenskapliga tidskrifter (se bilaga 2: Sökstrategi). Sökningar i 6 databaser utifrån förutbestämda sökord resulterade i 560 översiktsartiklar, varav 14 bedömdes som ämnesrelevanta. Översiktsartiklarnas och bedömningsmetodernas relevans granskades utifrån rapportens frågeställningar och urvalskriterier (se detaljer i bilaga 1).

Under arbetet med rapporten har ingen egen vetenskaplig kvalitetsgranskning av relevanta artiklar eller de bedömningsmetoder som redovisats i artiklarna genomförts. Således varken rekommenderar eller avråder Socialstyrelsen användning av de beskrivna metoderna utifrån denna rapport. I rapporten utgår vi från artikelförfattarnas bedömning av bedömningsmetodernas sammanvägda psykometriska kvalitet för urvalet av bedömningsmetoder. Endast sådana bedömningsmetoder som artikelförfattarna bedömer ha övergripande god psykometrisk kvalitet beskrivs närmare utifrån tillgänglig information om aspekter av användbarhet och tillgänglighet i publikationerna. I 5 av de 14 inkluderade översiktsartiklarna bedöms ett urval av bedömningsmetoderna ha god övergripande psykometriska kvalitet. Sammantaget identifierades och beskrivs 13 bedömningsmetoder för rapporten. I rapportens redovisning diskuteras även ett urval av de återstående 9 forskningsartiklarna översiktligt med relevans för en redovisning av det aktuella forskningslandskapet utifrån rapportens frågeställningar. Samtliga inkluderade artiklar återfinns i referenslistan.

Kompletterande informationsinhämtning

Kunskap utifrån litteraturgenomgången kompletterades med annan informationsinhämtning för att även omfatta bedömningsmetoder som inte är inkluderade i forskningsöversikter. Dialoger genomfördes med sakkunniga och forskare i Sverige samt nordiska grannländer och visst ytterligare underlag granskades (se bilaga 1: Metodbeskrivning) för att identifiera bedömningsmetoder som skulle kunna vara aktuella för den familjerättsliga kontexten i Sverige. Detta resulterade i att 4 ytterligare metoder identifierades som relevanta och beskrivs i rapporten.

Avgränsningar

Vid Socialstyrelsen pågår projekt som undersöker risk för våldsutövning i parrelation varför sådana teman och bedömningsmetoder exkluderades (4892/2024). Metoder som använder avancerade statistiska modeller, inkluderat artificiell intelligens, inkluderades inte i deluppdraget. Detta då det antas kräva en beskrivning av risker och möjligheter samt särskild kompetens som inte bedöms möjliga inom deluppdragets ramar. För en detaljerad beskrivning, se bilaga 1: Metodbeskrivning.

Identifierade bedömningsmetoder och bedömningsstöd

I följande avsnitt redovisas kartläggningens resultat från litteraturgenomgången och den kompletterande informationsinhämtningen.

Bedömningsmetoder för att samla in information om våld och försummelse mot barnet

Den kartläggande litteraturoversikten identifierade 13 standardiserade bedömningsmetoder i 5 översiktsartiklar med övergripande god psykometrisk kvalitet definierat enligt publikationernas författare (se Tabell 1). Samtliga bedömningsmetoder som inkluderas utifrån litteraturgenomgången utgörs av bedömningsmetoder för att samla in och värdera information om våld och försummelse mot barnet.

Tabell 1: Standardiserade bedömningsmetoder med övergripande god psykometrisk kvalitet enligt publikationernas författare

Namn	Format	Informant	Bedömnings- områden	Under-domäner	Målgrupp	Omfattning	Licens	Svensk version
Adverse Childhood Experiences (ACE) ¹ [Meinck et al., 2023 (7)]	Frågeformulär (fem-gradig skala)	Själv-skattning (ungdomen)	Övergrep mot barn, dysfunktion i hushållet	Emotionella; fysiska; sexuella övergrepp och emotionell; fysisk försummelse	Ålder 18+ (ibland ungdom)	14 frågor	Nej	Nej
Childhood Trauma Questionnaire (CTQ) ¹ [Meinck et al., 2023, (7)]	Frågeformulär (fem-gradig skala; avser förekomst/frekvens, minimering*)	Själv-skattning (ungdomen)	Trauma i barndomen	Sexuella, fysiska, emotionella övergrepp; försummelse	Ungdom 12+	28 (5 min) eller 70 frågor	Ja (via Pearson Assess-ment)	Ja (se 12, 13)
Parent-Child Conflict Tactics Scale (Child Version (CTS-PC) ¹ [Meinck et al., 2023, (7)]	Frågeformulär (8-gradig skala)	Själv-skattning (eller intervju; barnet)	Fysiska och emotionella övergrepp av vårdnads-havare	Psykisk aggression; Fysiska övergrepp; allvarliga/mycket allvarliga övergrepp; icke-våldsam disciplin	Barn (senaste året)	22 frågor	Ja (via Pearson Assess-ment)	Nej
Childhood experiences of care and abuse (CECA) [Meinck et al., 2023, (7)]	Frågeformulär (5-gradig skala)	Själv-skattning (barnet)	Barn-misshandel, försummelse, antipati, fysiska och sexuella övergrepp	Föräldra-omsorg (försummelse, antipati). Fysiska övergrepp, sexuella övergrepp	Barn (11–14 år)	20 frågor (40–120 min)	Ja, på för-frågan från utvecklare	Nej
International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect Child Abuse Screening Tool (ICAST – Trial C) ¹ [Meinck et al., 2023, (7)]	Frågeformulär (8-gradig skala avser frekvens)	Själv-skattning (barnet eller ungdomen)	Övergrep mot barn	Fysiska, emotionella och sexuella övergrepp samt försummelse	Unga 10–18 år (avser senaste månaden)	27 frågor (ca 30 min)	Tillgänglig (citering krävs vid publikation)	Nej

Standardiserade bedömningsmetoder för att stötta familjerättens riskbedömningar

Namn	Format	Informant	Bedömnings- områden	Under-domäner	Målgrupp	Omfattning	Licens	Svensk version
Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ) [Meinck et al., 2023, (7)]	Frågeformulär (7- gradig skala, avser frekvens)	Själv-skattning (barnet eller ungdomen)	Utsatthet för våld och våld- relaterade teman	Brott-utsatthet, övergrepp (sexuella, fysiska, emotionella; utsatthet från jämnåriga och syskon; sexuell utsatthet; bevittnande och indirekt utsatthet för våld)	Barn och unga 8–17 år	34 frågor (20–30 min)	Tillgänglig (citering krävs vid pub- likation)	Nej
Adult Adolescent Parenting Inventory-2 (AAPI-2) [Yoon et al., 2022a-b, (8-9)]	Frågeformulär (5- gradig skala, avser grad av instämmande med påståenden)	Själv-skattning (blivande och nuvarande föräldrar)	Kränkande föräldraskap och föräldra- strategier	Olämpliga förväntning-ar; brist på empatisk medvetenhet om barnets behov; tro på användande och värdet av kroppslig besträffning; förtryck av barnets makt och självständighet	Bl.a. för identi- fiering av våld och för- summelse	40 frågor	Oklart	Nej
Analogue Parenting Task (APT) [Yoon et al., 2022a- b, (8-9)]	Frågeformulär (10- gradig skala, avser attityd till kroppslig besträffning)	Själv-skattning (blivande föräldrar)	Attityder till kroppslig besträffning	Fysisk disciplin; eskalering av fysisk disciplin	Identi-fiering av våld och för-summelse	26 frågor	Oklart	Nej
Family Maltreatment – Child Abuse criteria (FM-CA) [Yoon et al., 2022a-b, (8-9)]	Frågeformulär (dikotom skala för fysiska övergrepp, avser frekvens; 6- gradig skala för psykiska övergrepp, avser frekvens)	Själv-skattning (föräldrar)	Kliniskt signifikant: övergrepp och försummelse	Fysiska övergrepp; psykiska övergrepp	Identifiering av våld och för-summelse	22 frågor (avser senaste året)	Oklart	Nej

Standardiserade bedömningsmetoder för att stötta familjerättens riskbedömningar

Namn	Format	Informant	Bedömnings- områden	Under-domäner	Målgrupp	Omfattning	Licens	Svensk version
Intensity of Parental Punishment Scale (IPPS) [Yoon et al., 2022a-b, (8-9)]	Frågeformulär (7-gradig skala, avser grad av bestraffning)	Själv-skattning (förälder)	Intensitet i föräldrarnas ansvar på hypotetiska situationer där barnet uppför sig dåligt	Dåligt uppförande i skolan; olydnad efter påminnelse; offentlig olydnad; gråtande; destruktivt beteende	Bl.a. identifiering av våld och försummelse	33 frågor	Oklart	Nej
Parental Response to Child Misbehavior questionnaire (PRCM) [Yoon et al., 2022a-b, (8-9)]	Frågeformulär (6-gradig skala, avser frekvens)	Själv-skattning (föräldrar)	Tekniker för disciplin om barnet är olydig	Tekniker för disciplin	Bl.a. identifiering av våld och försummelse	12 frågor (avser senaste veckan)	Oklart	Nej
Child Exposure to Domestic Violence (CEDV) Scale [Ravi et al., 2020, (10)]	Frågeformulär (3-gradig skala, avser frekvens och kvalitativa svar)	Själv-skattning (barn eller unga)	Barnets utsatthet för partnervåld mellan föräldrar i hemmet	Grad av våld i hemmet; grad av utsatthet för våldet; utsatthet för våld i samhället; grad av eget deltagande i våldsamma händelser; riskfaktorer i barnets hemmiljö; annan utsatthet barnet upplevt i hemmet	Barnets utsatthet för partner-våld (studier inkluderat ålder 7-20 år)	42 frågor	Oklart	Ja
Child Abuse Potential (CAP) Inventory [Laulik et al., 2015, (11)]	Frågeformulär (dikotoma svarsalternativ, avser instämmande med påståenden; valideringsskalor**)	Själv-skattning (förälder)	Risker för pågående fysiska övergrepp	Upprördhet; rigiditet; olycka; problem med barnet eller sig själv; problem med familjen; problem med andra)	Screening och/eller bedömning av risk för fysiska övergrepp	160 frågor (77 frågor; fysiska övergrepp) (ca 12-120 min)	Ja (t.ex. psykolog, behandlare eller liknande; utbildning i bedömning/te stning)	Nej

Noter: Endast tillgänglig information från översiktsartiklar återges. Exkluderade bedömningsmetoder från Yoon et al., 2022a-b (8-9); beskrivs bedöma insatsutfall snarare än att identifiera och kartlägga våld och försummelse * CTQ valideringsskalor för att upptäcka missvisande svar som minimering av utsatthet. ** CAP valideringsskalor för att upptäcka missvisande svar inkluderar falska (överdrivet positivt eller negativt) eller slumpmässiga svar. ¹ Flera versioner beskrivs.

De 13 identifierade bedömningsmetoderna som beskrivs i Tabell 1 har utvecklats för användning med föräldrar respektive barnet/ungdomen själv. Olika bedömningsmetoder omfattar olika aspekter av våld och försummelse mot barnet i en familj. Översiktsartiklarna är antingen otydliga med huruvida bedömningsmetoderna prövats för särskilda undergrupper, till exempel grupper med olika typer av funktionsnedsättningar eller etnicitet, eller uttrycker att bedömningsmetoderna brister i dessa aspekter.

I översikten av Meinck et al. (7) beskrivs standardiserade bedömningsmetoder där barnet eller ungdomen själv skattar våld och försummelse. Översikten identifierar sex frågeformulär för informationsinhämtning med olika omfattning, utvecklade för olika åldersintervall, där svaren graderas. Bedömningsmetoderna bedöms lovande utifrån psykometrisk kvalitet. Olika bedömningsmetoder fokuserar på olika aspekter av våld, försummelse och/eller dysfunktion i hemmet. Flera bedömningsmetoder kräver tillstånd från utvecklare eller förvaltare. Denna översikt tydliggör inte huruvida bedömningsmetoderna är vidareutvecklade i svensk kontext och finns på svenska. Skattningen Childhood Trauma Questionnaire inkluderar även valideringsskalor för att indikera huruvida respondenten minimerar utsatthet.

Författarna Yoon, Speyer, Cordier, Aunio och Hakkarainen (8–9) fokuserar istället på bedömningsmetoder som inhämtar information från föräldrar, fem utav dessa bedömdes lovande utifrån en genomgång av psykometrisk kvalitet. Samtliga bedömningsmetoder är skattningsformulär, graderar svaren, och bedömer aspekter av våld och försummelse mot barn. Bedömningsmetoderna beskrivs fokusera på exempelvis kränkande föräldraskap, disciplinära åtgärder och metoder för bestraffning av blivande och nuvarande föräldrar. Författarna diskuterar psykometrisk kvalitet i översikt med rekommendationer för fortsatt utprövning. Det är oklart från översikten om någon av dessa bedömningsmetoderna är utprovade på andra språk än engelska, vilka förkunskaper som förutsätts samt huruvida tillgång begränsas med exempelvis licens.

Två översiktsartiklar fokuserar på att sammanväga psykometrisk kvalitet utifrån vetenskapliga utprövningar av enskilda bedömningsmetoder snarare än att jämföra bedömningsmetoder med liknande fokus. Artikeln av Ravi och Tonui (10) undersökte bedömningsmetoden The Child Exposure to Domestic Violence (CEDV). I det frågeformuläret graderar barnet eller den unga personen själv omfattning och sin upplevelse av partnervåld mellan föräldrafigurer i hemmet. Hur bedömningsmetoden fungerar vid tillämpning i olika målgrupper (psykometrisk kvalitet) är oklart men det beskrivs som lovande för verksamheter inom socialt arbete. Översikten beskriver att bedömningsmetoden har översatts till svenska men klargör inte vilken typ av förkunskap eller tillstånd som behövs för användning.

Slutligen beskriver översikten av Laulik, Allan, och Browne (11) bedömningsmetoden Child Abuse Potential Inventory (CAP). Bedömningsmetoden är utvecklad som ett självskattningsformulär, dikotomt graderat av förälder, för screening av risk för pågående fysiska övergrepp. CAP innefattar framförallt faktorer relaterade till förälderns funktion, till exempel grad av emotionell upprördhet, rigiditet och familjerelaterade problem. Bedömningsmetoden innefattar olika valideringsskalor för att upptäcka om föräldern ger missvisande svar, såsom att vara överdrivet positiv eller negativ, eller ger slumpmässiga svar. Översikten beskriver översiktligt att bedömningsmetoden verkar ha förmåga att mäta de risker som anges, men att förmågan att förutsäga negativa utfall (det vill säga fysiska övergrepp mot barnet) är begränsad. Översikten beskriver olika professionella kvalifikationskrav för behandlare och kostnader för bedömningsmetoden men tydliggör inte om det finns tillgängligt på andra språk än engelska.

Beskrivning av övriga ämnesrelevanta artiklar

Litteraturgenomgången fann även andra ämnesrelevanta forskningsöversikter som inte lyfter enskilda standardiserade bedömningsmetoder av god övergripande kvalitet. I dessa tydliggörs att ett självskattningsinstrument för ungdomar för att inhämta kartläggande information om utsatthet för våld och försummelse (CTQ i kortform; se Tabell 1) har både översatts och utprovats på många olika språk, däribland svenska (12–13). Översiktsartikeln av Tonmyr, Draca, Crain, och MacMillan (14) beskriver psykometriska styrkor och utmaningar med bedömningsmetoder som har helt eller delvis fokus på psykologiskt och emotionellt våld. Det förekommer även beskrivningar av bedömningsmetoder utifrån ett fokus på att inhämta kartläggande information om skyddsfaktorer för våld och försummelse mot barnet (15).

Riskbedömningsinstrument för sammanvägd bedömning av risk för våld och försummelse mot barnet

Utifrån den kartläggande litteraturöversikten har inget enskilt riskbedömningsinstrument för att predicera våld och försummelse mot barnet identifierats baserat på artikelförfattarnas bedömning av övergripande god psykometrisk kvalitet. Ämnesrelevanta översiktsartiklar i den aktuella kartläggningen ger viss insikt i funktionen av riskbedömningsinstrument i praktiskt socialt arbete med barn och unga vilket beskrivs översiktligt nedan.

Författarna van der Put, Assink, Noëlle, och van Boekhout (16) jämför två kategorier av riskbedömningsinstrument; instrument som enbart förlitar sig

på faktorer med statistiska samband med utfall av våld och försummelse mot barnet (så kallade aktuariska bedömningar) respektive instrument med inslag av praktikerns erfarenhetsmässiga bedömningar av viktiga faktorer (så kallade konsensusbaserade respektive strukturerade professionella bedömningar). Aktuariska instrument innefattar primärt statiska (oföränderliga) riskfaktorer. En central slutsats som författarna drar är att aktuariska instrument är bättre på att kategorisera ärenden som låg respektive hög risk för incidenter av våld och försummelse mot barnet. Samtidigt uppmanar författarna till fortsatt forskning och utveckling för att utveckla den praktiska tillämpbarheten av instrument, framför allt för planering av förebyggande insatser.

Översikten av McNellan, Gibbs, Knobel, och Putnam-Holstein (17) fokuserar enbart på kontexten USA och beskriver olika psykometriska aspekter av identifierade och använda riskbedömningsinstrument. De noterar att många av instrumentens valideringsstudier endast påvisar preliminära resultat och/eller är daterade vilket försvårar generalisering till aktuella omständigheter och policy. Utöver det noterar författarna även en frånvaro av vetenskapligt stöd för att riskbedömningsinstrumenten påvisar psykometrisk tillförlitlighet över olika demografiska grupper, till exempel baserat på etnicitet. Överlag sammanfattar författarna att denna typ av instrument har möjlighet att bidra till mindre bias och mer korrekta beslut avseende risk för exempelvis våld. Däremot bör praktiken iakttä försiktighet med denna typ av instrument för beslutsfattande utifrån det aktuella kunskapsläget.

Slutligen återfinns en översiktsartikel av Vial, Assink, Stams, Geert, och van der Put (18) i litteraturgenomgången. Författarna redogör för innehållet i riskbedömningsinstrument som är utvecklade för att bedöma risken för att barnet utsätts för våld och försummelse på mycket kort sikt. Sådana instrument är utvecklade för att ge stöd vid beslut om omedelbara insatser för att tillgodose barnets säkerhet i en mer akut situation.

Ett enskilt riskbedömningsinstrument som förekommer i åtminstone en översiktsartikel i denna rapports kartläggande litteraturöversikt, lyfts däremot här eftersom det även omnämndes i den kompletterande informationsinhämtningen. Riskbedömningsinstrumentet CARE-NL syftar till en sammanvägd bedömning av risken för våld och försummelse mot barn (19). Instrumentet har, till skillnad från aktuariska riskbedömningsinstrument, inslag av erfarenhetsmässig bedömning samt innefattar föränderliga (dynamiska) riskfaktorer (en så kallad strukturerad professionell bedömning). Instrumentet är på så vis primärt utvecklat för att ge användaren underlag för att planera förebyggande insatser snarare än att förutsäga våld och försummelse. CARE-NL har utvecklats i Nederländerna utifrån en kanadensisk förlaga. Utvecklingen av den nederländska versionen föregicks av en systematisk litteraturstudie avseende riskfaktorer för upprepade övergrepp mot barnet där det redan förekommit eller det fanns

allvarliga anklagelser (20). Detta arbete föranledde att vissa riskfaktorer lades till i CARE-NL, som omfattar 18 riskfaktorer relaterade till föräldrafunktion, föräldra-barn relationen, barnets sårbarhet, familjens funktion och förutsättningar samt den aktuariska riskbedömningen av sexuella övergrepp. Varje faktor graderas på en tregradig skala av praktikern baserat på förekomst som riskfaktor för övergrepp mot barnet av en enskild föräldrafigur. Instrumentet lämnar även utrymme för praktikern att notera enskilda riskfaktorer som bedöms ha särskild betydelse, och fallspecifika samband med övergrepp, samt skyddsfaktorer i det enskilda ärendet. Den slutliga bedömningen av sammanvägd risk för fysiskt våld och försummelse i ärendet är specifikt för en given tidsperiod och kontext. Bedömningen för sammanvägd risk graderas som låg, medel, eller hög, baserat på specificerade kriterier om vilken omfattning av stöd och insats som ärendet bedöms kräva för att förebygga upprepade övergrepp mot barnet. Studier i syfte att beskriva CARE-NL:s psykometriska kvaliteter har publicerats (till exempel 19). Denna kartläggning har inte identifierat någon information om att CARE-NL har översatts till svenska eller utprovats i svenska verksamheter.

Övriga identifierade bedömningsstöd i Norden

I dialoger med sakkunniga och forskare samt övrig kompletterande informationsinhämtning identifierades 4 metoder utifrån rapportens frågeställningar med möjlig användbarhet i svensk familjerätt. Utöver det nederländska riskbedömningsinstrumentet CARE-NL (se beskrivning ovan) har dessa metoder utvecklats i Sverige och utgörs av ett eller flera bedömningsmetoder med instruktioner som snarast kan beskrivas som arbetssätt för hur de ska tillämpas i praktiken. Dessa metoder kallas fortsättningsvis för bedömningsstöd (ibland förkortat stöd).

En så kallad **Initial bedömning** (21) beskrivs som ett stöd för praktiker att inledningsvis bilda sig en uppfattning om risk i familjerättsliga ärenden. Överlag betonar författarna att verktyget endast utgör en del av den fullständiga riskbedömningen som familjerätten är ålagd att genomföra i dessa ärenden. Stödet innefattar ett instrument för informationsinhämtning, närmare bestämt en strukturerad intervju med föräldrar, men även steg för en sammanvägd bedömning av olika typer av information i ett ärende. I dessa steg genomförs inledningsvis en strukturerad intervju med förälder avseende specificerade omständigheter som kan medföra olika typer av risk. Intervjun tar även upp tidigare inträffade händelser av eller hot om misshandel, försummelse, sexuella övergrepp, olovligt bortförande, samt kontroll och begränsningar. I följande steg uppmanas användaren sammanställa egna iakttagelser och annan information, till exempel från register. Instruktionen hänvisar till vissa indikatorer att observera. Därefter

sammanfattas både intervju(er) och iakttagelser. I det slutliga steget genomförs en sammanvägd bedömning utifrån de föregående sammanfattningarna. En mindre utprovning av tillämpbarhet utfördes i kommuner, vilket föranledde samstämmighet hos användare om vilka frågor som fungerade bra eller mindre bra. Rapportens författare tydliggör att utvecklingsarbetet är ofullständigt och kräver utprovning för psykometrisk kvalitet i flera steg. Utöver behov av psykometrisk utprovning, drar författarna slutsatsen att det behövs en konsekvensanalys av att introducera instrumentet i någon form i praktiken.

Ett annat bedömningsstöd, **FL-DOORS** (22), utvecklades initialt i Australien (23) och har genomgått viss vetenskaplig utprovning (Doors 1; till exempel 24). Syftet med stödet beskrivs som en bred kartläggning av risker för negativa händelser i samband med separation. Sådana risker för familjers välbefinnande och hälsa inkluderar riskfyllda omständigheter som kan föranleda våld och övergrepp mot barnet. Stödet består av en bedömningsmetod för screening (Doors 1). Screeningen består av frågor för att kartlägga faktorer genom föräldrapporterad skattning av faktorer som kan riskera familjens säkerhet och välmående under separation, till exempel egen och partners mentala hälsa, föräldrakapacitet till omsorg för barnet samt upplevd stress. Utifrån den initiala screeningen kan problem undersökas vidare under en intervju där praktikern utgår ifrån stödjande följdfrågor på flaggade områden (Doors 2). Ytterligare stöd för praktikern ges i en litteraturöversikt av forskning om exempelvis riskfaktorer för våld och försummelse mot barnet och bortförande (Doors 3). Utifrån screeningproceduren innefattar FL-DOORS verktyg för att planera insatser, till exempel en matris för bedömning av risknivå och lämpliga åtgärder utifrån lokala förutsättningar, och standardiserade bedömningsmetoder som kan vara användbara till att komplettera screeningen samt relevanta kontaktuppgifter till organisationsgrannar (22).

FL-DOORS har översatts och inkluderats i ett utvecklingsarbete via Stiftelsen Allmänna Barnhuset i Sverige. Utvecklingsarbetet fokuserade primärt på att undersöka genomförbarhet av så kallade samverkansgrupper, med syfte att tidigt upptäcka fall av konflikter mellan föräldrar som befinner sig i konflikt eller separation för att förebygga tvister i domstol. FL-DOORS ingick i det arbetet som underlag för stöd- och insatsplanering (25). Det beskrivs att projektet gjort få avvikelser från förlagan i översättningsarbetet (26). Även i den svenska tillämpningen har föräldrar i separation eller annan konflikt fyllt i Doors 1 vid ett inledande möte. Doors 2 har därefter utgjort underlaget för vidare samtal för att få en bred bild av familjens situation och för att planera insatser. DOORS beskrivs som en ram som kompletterar befintliga rutiner, samarbeten och behandlarens kunskap och erfarenhet (27). FL-DOORS utvärderades utifrån intervjuer med praktiker om deras upplevelser av att använda bedömningsstödet (25). Exempelvis beskrivs att det bidrog till att relevant information inhämtades tidigt i kontakterna, att

frågorna kan göra det lättare att ta upp svåra ämnen, och att föräldrarna överlag var positivt inställda. Samtidigt beskrivs att användaren behöver utrymme för utbildning och övning. De ville även ha fler frågor kring barnens situation och upplevelser. Den kvalitativa utvärderingen innefattar även en analys av hur samtalsledarna genomför Doors 2 (25). FL-DOORS har i övrigt inte utprovats för psykometrisk kvalitet i svensk kontext.

Bedömningsstödet **iRisk** – ibland kallat metodstöd eller modell – syftar till att stötta praktiken att, på indikation (dvs när uppgifter om våld förekommer), utreda pågående våld samt risken för (fortsatt) våld inom familjen, det vill säga våld mot barnet eller i nära relation hemma (28). Format och innehåll utgår från forskning om våld i parrelationer och mot barn, om utredningsmetodologi och om barns utveckling (29–30). Bedömningsstödet iRisk är initialt utvecklat för socialtjänstens barnavårdsutredningar och har anpassats för att fungera med arbetssättet BBIC (29).

Bedömningsstödet iRisk innefattar ett system av bedömningsmetoder som tillämpas stegvis för informationsinhämtning, analys och bedömning i enskilda ärenden (29). Initialt genomförs en så kallad fördjupad kartläggning av indikerat våld med frågeformulär avseende våld mot vuxen respektive barn. Därefter kan praktiken genomföra intervjuer utifrån intervjuguiden för familjens olika parter; för föräldrar respektive för äldre och yngre barn.

Bedömningsstödet iRisk beskriver även att föräldrar respektive barnet själv kan fylla i kompletterande frågeformulär vid behov. Dessa rör exempelvis uppfostringsstrategier samt hur barnet själv agerar vid våld inom familjen. Ett flertal andra frågeformulär omnämns i bedömningsstödet som möjligen användbara för ytterligare kartläggning av familjens psykiska hälsa och sociala situation. I den tredje och slutliga delen ger iRisk anvisningar för analys och bedömning av insamlad information. Analysen sammanställs primärt utifrån fem indikatorer på risk; våldets farlighet, barnets agerande, barnets perspektiv på risk och skydd, utvecklingsrisker, samt behov av omedelbara insatser och säkerhetsplanering. Bedömningsstödet iRisk kräver utbildning och professionella kvalifikationer inom socialt arbete.

Bedömningsstödet iRisk har hittills provats för användbarhet, i form av upplevd tillämpbarhet av yrkesverksamma inom socialtjänsten. Bland andra verksamhetsområden har iRisk studerats i ett pilotprojekt avseende aspekter av dess användbarhet vid en familjerättslig enhet för kartläggning och bedömning av risken för våld inom familjen i samband med utredningar om vårdnad, boende och umgänge (31). Praktiken beskriver att bedömningsstödet i sin helhet bidragit till att de inhämtat relevanta, och mer detaljerade, uppgifter om våld och föräldrars omsorgsförmåga. Vidare att det bidrar till tydligare underlag för tingsrätten. Man påpekar också att det krävs övning för att använda stödet. Även arbetssätt för att tillämpa de olika instrumenten och ytterligare behov diskuteras. Det framgår dock inte tydligt

hur, eller vilka delar, av bedömningsstödet som används och som uppgifterna grundar sig på. I utvecklingsarbetet beskrivs även ett stöd för att formulera förslag till beslut som kan användas i familjerättens utredningar. Detta är ännu inte prövat (31).

Inga ytterligare metoder identifieras i nordiska grannländer

Utifrån dialoger med sakkunniga vid Familjerettshuset (Danmark), Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet [BufDir] (Norge), samt Institutet för hälsa och välfärd [THL] och Ensi- ja turvakotien liitto [EKTL; Förbundet för mödra- och skyddshem] (Finland) identifieras inga ytterligare bedömningsmetoder. Dialogerna tydliggjorde skillnader i regelverk och förutsättningar för utredningar i frågan om vårdnad, boende och umgänge. I Danmark och Norge genomförs dessa utredningar primärt av legitimerade psykologer med särskild vidareutbildning. Psykologen har stor autonomi att utifrån riktlinjer och yrkeskvalifikation själv besluta om eventuella och i så fall relevanta standardiserade bedömningsmetoder. Vissa standardiserade bedömningsmetoder kräver även psykologens legitimation för användning. I danska Familieretten används ett självskattningsformulär för alla aktualiserade föräldrar i ärenden om vårdnad, boende och umgänge. Formuläret syftar till att klassificera familjerättsliga ärenden utifrån komplexitet inför vidare arbete med att nå samförstånd mellan föräldrarna i frågan om vårdnad, boende och umgänge. Formuläret beskrivs inte vara vetenskapligt utprövat men har utvecklats av forskare och sakkunniga. I Finland är det i allmänhet socialarbetare som utför utredningar i frågan om vårdnad, boende och umgänge. Samtidigt beskriver de sakkunniga dock att det överlag råder brist på standardiserade arbetssätt och bedömningsmetoder i socialt arbete med barn och unga, inkluderat utredningar i frågan om vårdnad, boende och umgänge.

Identifierade bedömningsmetoder – användbarhet och tillgänglighet

Den aktuella kartläggningen har identifierat olika former av standardiserade bedömningsmetoder i internationell forskningslitteratur och bedömningsstöd genom kompletterande informationsinhämtning. Primärt identifieras bedömningsmetoder och bedömningsstöd för att samla in och värdera upplevelser, erfarenheter och förekomst av våld och försummelse mot barnet. Inga ytterligare bedömningsmetoder eller instrument identifieras i en sonderande nordisk utblick.

Det finns bedömningsmetoder för att samla in information om våld och försummelse mot barnet

Flera standardiserade bedömningsmetoder som samlar in information för att bedöma och värdera upplevelser, erfarenheter och förekomst av våld och försummelse mot barnet har beskrivits i rapportens resultat. Flera av dessa instrument är praktiskt tillgängliga via publiceringar eller mot en kostnad. Emellertid har ett mycket begränsat antal beskrivits översatts till svenska och flera bedömningsmetoder har utvecklats för många år sedan. Det är möjligt att identifierade bedömningsmetoder ändå är relevanta för att stötta familjerättens arbete med riskbedömningar efter översättning och utprövning i svensk kontext. Barnets eller ungdomens egen erfarenhet, upplevelse och reaktioner är omständigheter som familjerättssekreteraren bör beakta i arbetet med riskbedömningar¹⁴ (32). Det är möjligt att identifierade bedömningsmetoder som är utvecklade för insamling av information från barnet själv kan bidra i detta hänseende. Familjerättssekreteraren har även den komplexa uppgiften att bedöma inhämtade uppgifters trovärdighet. Enskilda instrument har utvecklats för att kunna ge indikationer om missvisande svar från barnet (CTQ, se Tabell 1) eller från föräldern (CAP, se Tabell 1). Tillsammans med andra arbetssätt och verktyg är det möjligt att en sådan funktion ger ett stöd i att bedöma lämnade uppgifters trovärdighet. Avseende identifierade bedömningsmetoder i internationell litteratur över lag kan det dock vara så att bedömningsmetoder som utvecklats i internationella kontexter inte överensstämmer med svensk lagstiftning och/eller svenska normer om föräldrautövat våld och försummelse mot barn.

¹⁴ HSLF-FS 2017:51 (de allmänna råden är för närvarande under revidering)

Inget riskbedömningsinstrument för att göra en sammanvägd bedömning av risk har identifierats

Som framgår av resultatdelen finns det internationellt utvecklade och prövade riskbedömningsinstrument för att bedöma risk för våld och försummelse inom den sociala barnvården men som inte möter rapportens inklusionskriterier. Det kan tilläggas att inget riskbedömningsinstrument som är utvecklat på svenska eller utprövat utifrån svenska förutsättningar har identifierats.

Det finns flera skäl att förhålla sig tveksam till denna form av standardiserade bedömningsmetoder, riskbedömningsinstrument, relevans inom svensk familjerätt. Ett argument handlar om att riskbedömningsinstrument helt enkelt inte är tillräckligt bra på att förutsäga exempelvis barns våldsutsatthet i familjen. Det kan exempelvis leda till att för många barn som inte blir utsatta i verkligheten ändå klassificeras som att ha hög risk för utsatthet. Vissa forskare menar att förutsägelser om förekomst av våld och försummelse i en familj därför blir alltför osäkra för att bidra meningsfullt i en riskbedömning (17, 33–34). Ett annat problem handlar om att riskbedömningsinstrument förbiser olika dimensioner av risk. Det är troligt att uppskattad sannolikhet för förekomst av våld och försummelse missar dimensioner av risk som är viktiga i familjerättens arbete, exempelvis hur allvarliga eller farliga sådana utfall är för barnet. För riskbedömningar inom socialt arbete med barn och unga i allmänhet krävs troligtvis ett bredare fokus, såsom långsiktiga effekter av familjesituationen på barnets utveckling (30, 35). De flesta riskbedömningsinstrument tycks inte primärt vara utvecklade för familjerättsliga verksamheter utan för annat socialt arbete med barn och unga (6). Ett exempel är det nederländska riskbedömningsinstrumentet CARE-NL (19). Instrumentet har främst utvecklats för att identifiera faktorer som kan vara relevanta vid planering av förebyggande insatser - något som inte är svensk familjerätts huvudsakliga uppgift - snarare än att predicera förekomst av våld och försummelse.

Det finns bedömningsstöd med möjlig relevans för familjerätten

Kartläggningen identifierade tre bedömningsstöd, **Initial bedömning**, **FL-DOORS** och **iRisk**, som består av olika bedömningsmetoder med tillhörande instruktioner för tillämpning i praktiken. Syftet med dessa är att utgöra ett stöd att inhämta information med hjälp av intervjuguider och bedömningsmetoder för en bredare riskbedömning i praktiken. Bedömningsstödet Initial bedömning (21) och FL-DOORS (22) ger övergripande anvisningar för hur informationen kan sammanställas medan

iRisk (31) ger anvisningar för analys och bedömning av insamlad information.

Dessa bedömningsstöd har dock inte utvärderats vetenskapligt för psykometrisk kvalitet i en svensk kontext. Det inbegriper bedömningsstödens enskilda bedömningsmetoders förmåga att tillförlitligt mäta olika dimensioner av risk. Det gäller även bedömningsstödens förmåga att i sin helhet bidra till den övergripande riskbedömningen i familjerättens utredningar.

De beskrivna bedömningsstöden är utvecklade eller prövade i svensk kontext och tillgängliga för användare. Endast för iRisk finns explicita krav på utbildning mot en kostnad. Till skillnad från merparten av de olika bedömningsmetoderna som identifierats i den internationella litteraturgenomgången har dessa bedömningsstöd prövats för aspekter av användbarhet i svensk kontext. Utöver viss transparens i stödets forskningsbas (29–30) har iRisk prövats för upplevd acceptans, relevans och tillämpbarhet inom olika verksamheter i svensk socialtjänst, däribland en familjerättslig verksamhet. (29, 31). Även FL-DOORS har i vissa avseenden prövats för användning i svensk kontext (25). Det finns inga uppgifter om användning av bedömningsstödet Initial bedömning (21).

Slutsatser och fortsatt arbete

Syftet med kartläggningen har i första hand varit att besvara frågor kring huruvida det finns standardiserade bedömningsmetoder som kan vara användbara för att stötta familjerättens arbete med riskbedömningar. Resultatet visar att det finns ett flertal bedömningsmetoder som kan användas för att samla in och värdera information om föräldrautövat våld och försummelse mot barn. I kartläggningen identifierades även ett antal bedömningsstöd som skulle kunna vara användbara för familjerättens övergripande riskbedömningar.

För att få ett tillräckligt kunskapsunderlag för att kunna bedöma huruvida varje specifik bedömningsmetod och varje specifikt bedömningsstöd skulle kunna användas av familjerätten i Sverige krävs alternativa och kompletterande angreppssätt som inte har varit möjliga inom det aktuella uppdragets ramar. Kommande steg i detta uppdrag handlar därför om att granska enskilda bedömningsmetoder och bedömningsstöd mer i detalj.

Granskning av enskilda bedömningsmetoder och bedömningsstöd behöver utgå ifrån en undersökning av deras relevans för praktiken. För att bedömningsmetoderna ska vara användbara behöver familjerättssekreterare uppleva att de har nytta av dem i sitt arbete. Behovet av identifierade bedömningsmetoder i familjerätten behöver därför undersökas närmare *tillsammans med användare*.

För bedömningsmetoderna är det möjligt att kompletterande underlag utöver forskningsöversikter ger ytterligare insikter om användbarhet och relevans för svensk familjerätt. Detta kan exempelvis återfinnas i enskilda valideringsstudier om specifika metoder, skrivelser som inte publicerats i vetenskapliga tidskrifter såsom myndighetsrapporter eller förstudier, manualer, eller kontakt med metodförvaltare. För de identifierade bedömningsstöden finns kunskap om aspekter av användbarhet som kan nyttjas i detta steg. I dialog med användare kan fler aspekter av deras behov framkomma.

Därefter behöver bedömningsmetodernas och bedömningsstödens utformning och förutsättningar för användning i den familjerättsliga kontexten bedömas. Familjerättens kontext kan bedömas ur två hänseenden. Enskilda bedömningsmetoder behöver granskas avseende begreppsdefinitioner, formuleringar och innehåll i relation till svenska normer och familjerätt. Utöver det måste tillämpbarheten av enskilda bedömningsmetoder passa familjerättens förutsättningar, så som befintliga rutiner, arbetssätt, och regelverk.

Utifrån användares behov och den familjerättsliga kontexten behöver slutligen även fortsatt arbete för att säkerställa vetenskaplig kvalitet av relevanta bedömningsmetoder eller bedömningsstöd planeras. Det kan innefatta en systematisk genomgång av deras vetenskapliga underlag eller psykometriska styrkor och svagheter. Det kan även innefatta planering av hur sådana aspekter kan studeras i en svensk familjerättslig kontext.

Referenser

(*) referenser inkluderade i rapportens litteraturgenomgång (så kallad 'kartläggande litteraturöversikt', se bilaga 1: Metodbeskrivning)

1. Myndigheten för Familjerätt och Föräldraskapsstöd (MFoF). Uppdrag om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden. 2021. [citerad 3 april 2025] Hämtad från: <https://mfof.se/nyhetsarkiv/nyheter/2021-04-16-mfof-publicerar-rapport-om-starkt-samverkan-i-familjerattsliga-arenden.html>
2. Socialstyrelsen. Om standardiserade bedömningsmetoder. 2012. Västerås: Edita Västra Aros. ISBN 978-91-87169-99-1
3. Jämställdhetsmyndigheten. Uppgifter om våld är inget undantag - Redovisning av kartläggning av uppgifter om våld eller andra övergrepp i mål om vårdnad, boende och umgänge. 2022. [citerad 1 mars 2025] Hämtad från: <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/uppgifter-om-vald-ar-inget-undantag/>
4. Brännström, L. Riskbedömningar i samband med utredningar om vårdnad, boende och umgänge. Stockholm: Socialstyrelsen, Institutet för utveckling av metoder för socialt arbete. 2007. ISBN: 978-91-854-83-85-3
5. Statens Beredning för medicinsk och social Utvärdering (SBU). Förstudie: Riskbedömningsinstrument vid vårdnads- och umgangesutredningar. Stockholm: SBU. 2024. [citerad 1 mars 2025]. Hämtad från: <https://www.sbu.se/sv/publikationer/forstudie-sammanfattning/forstudie-riskbedomningsinstrument-vid-vardnads--och-umgangesutredningar/>
6. Zumbach, J., Brubacher, S. P., Davis, F., De Ruiter, C., Ireland, J. L., McNamara, K et al. International perspective on guidelines and policies for child custody and child maltreatment risk evaluations: A preliminary comparative analysis across selected countries in Europe and North America Front psychol. 2022; 13. DOI: 10.3389/fpsyg.2022.900058
7. *Meinck, F., Neelakantan, L., Steele, B., Jochim, J., Davies, L. M., Boyes, M. et al. Measuring Violence Against Children: A COSMIN Systematic Review of the Psychometric Properties of Child and Adolescent Self-Report Measures. Trauma Violence Abuse 2023; 24(3): 1832-1847.
8. *Yoon, S., Speyer, R., Cordier, R., Aunio, P., Hakkarainen, A. A Systematic Review Evaluating Psychometric Properties of Parent or Caregiver Report Instruments on Child Maltreatment: Part 1: Content validity. Trauma Violence Abuse 2021a; 22(5): 1013-1031.
9. *Yoon, S., Speyer, R., Cordier, R., Aunio, P., Hakkarainen, A. A Systematic Review Evaluating Psychometric Properties of Parent or

- Caregiver Report Instruments on Child Maltreatment: Part 2: Internal Consistency, Reliability, Measurement Error, Structural Validity, Hypothesis Testing, Cross-Cultural Validity, and Criterion Validity. *Trauma Violence Abuse* 2021b; 22(5): 1013-1031.
10. *Ravi, K. E., Tonui, B. C. A Systematic Review of the Child Exposure to Domestic Violence Scale. *Br J Soc Work* 2020; 50: 101-118.
 11. Laulik, S., Allam, J., Browne, K. The Use of Child Abuse Potential Inventory in the Assessment of Parents Involved in Care Proceedings. *Child Abuse Rev* 2015; 24: 332-345.
 12. *Badenes-Ribera, L., Georgieva, S., Tomás, J. M., Navarro, J. J. Internal consistency and test-retest reliability: A reliability generalization meta-analysis of the Childhood Trauma Questionnaire – Short Form (CTQ-SF). *Child Abuse Negl* 2024; 154: 106941.
 13. *Georgieva, S., Tomàs, J. M., Navarro-Pérez, J. J. Systematic review and critical appraisal of Childhood Trauma Questionnaire – Short Form (CTQ-SF). *Child Abuse Negl* 2021; 120: 105233.
 14. *Tonmyr, L., Draca, J., Crain, J., MacMillan, H. L. Measurement of emotional/psychological child maltreatment: A review. *Child Abuse Negl* 2011; 35: 767-782.
 15. *Navarro-Perez, J. J., Georgieva, S., Samper, P., Tomàs, J. M., Sancho, P. Systematic review and critical appraisal of instruments that measure children and adolescent protectors and family strengths against child maltreatment. *Aggress Violent Behav* 2023; 73: 101874.
 16. *van Der Put, C. E., Assink, M., Noëlle, F., van Boekhout, S. Predicting child maltreatment: A meta-analysis of the predictive validity of risk assessment instruments. *Child Abuse Negl* 2017; 73: 71-88.
 17. *McNellan, C. R., Gibbs, D. J., Knobel, A. S., Putnam-Holstein, E. The evidence-base for risk assessment tools used in the U.S. child protection investigations: A systematic scoping review. *Child Abuse Negl* 2022; 134: 105887.
 18. *Vial, A., Assink, M., Stams J. M., Geert J., van der Put, C. Safety assessment in child welfare: A comparison of instruments. *Child Youth Serv Rev* 2020; 108: 104555.
 19. de Ruiter, C., Martin Hildebrand, M., van der Hoorn, S. The Child Abuse Risk Evaluation Dutch Version (CARE-NL): A retrospective validation study. *J Fam Trauma Child Custody Child Dev* 2020; 17(1): 37-57. DOI: 10.1080/15379418.2019.1699488
 20. Hindley, N., Ramchandani, P. G., Jones, D. P. H. Risk factors for recurrence of maltreatment: a systematic review. *Arch Dis Child* 2006; 91: 744-752.
- *Georgieva S., Tomás, J. M., Navarro-Pérez, J. J., Samper-García, P. Systematic Review and Critical Appraisal of Five of the Most Recurrently Validated Child Maltreatment Assessment Instruments from 2010 to

2020. Trauma Violence Abuse 2022; 24(4): 2448–2465. [Beskrivs ej då den inte identifierar ytterligare instrument utifrån urvalskriterier. Ger dock viss ytterligare information om psykometrisk kvalitet avseende inkluderade instrument CAP samt CTQ-kort format]

*Peters, R., Barlow, J. Systematic Review of Instruments Designed to Predict Child Maltreatment During the Antenatal and Postnatal Periods. Child Abuse Rev 2003; 12: 416–439. [Beskrivs ej då den inte identifierar ytterligare instrument utifrån urvalskriterier. Drar slutsatsen att inkluderade instrument (inklusive CAP) inte bör användas uteslutande för att förutsäga våld och försummelse på grund av låg prediktiv validitet.]

21. Socialstyrelsen. Initial riskbedömning för vårdnad, boende och umgänge. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.
22. McIntosh, J.E., & Ralfs, C. The Family Law FL-DOORS Handbook. Canberra, Australia: Attorney General's Department. 2012. [citerad 1 mars 2025] Hämtad från: <https://allmannabarnhuset.se/vart-arbete/barn-i-vardnadstvister-separationer/doors/>
23. Lee, J., Ralfs, C., Booth, A., & McIntosh, J. E. Practicing Best Practice: A 10-Year Retrospective on Universal Risk Screening in a Mediation and Counseling Organization. Fam Court Rev 2021; 59(4): 697-709.
24. McIntosh, J. Well, Y., & Lee, J. Development and validation of the Family Law DOORS, Psychol Assess 2016; 28(11):1516-1522.
25. Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Slutrapport – Samverkansteam, för stöd till barn och föräldrar i samband med separation. Stiftelsen Allmänna Barnhuset: Stockholm. 2018. [citerat 1 mars 2025] Hämtad från: <https://allmannabarnhuset.se/product/slutrapport-samverkansteam/>
26. Eriksson, M., & Gabrielsson, M. Supporting children and parents in Sweden through collaboration teams. Fam Court Rev 2019; 57(3): 362–367.
27. Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Kunskapsstöd samverkansteam. Stiftelsen Allmänna Barnhuset: Stockholm [citerat 1 mars 2025] Hämtad från: <https://allmannabarnhuset.se/product/kunskapsstod-for-projekt-samverkansteam/>
28. Broberg, A, Almqvist, K, Eriksson, M, Cater, Å, Grip, K, Axberg, U, et al. Utveckling av bedömningsinstrument och stödinsatser för våldsutsatta barn. Göteborg: Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet. 2015. [citerad 1 mars 2025] Hämtad från: <https://oru.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A853942&dswid=-9774>
29. Eriksson, M., Axberg, U., Broberg, A., Hultmann, O., Iversen, C. Användarstöd iRiSk-intervjuer. Göteborg: Göteborgs universitet. Psykologiska institutionen 2022.

30. Eriksson, M., Broberg, A.G, Hultmann, O., Chawinga, E., Axberg, U. Safeguarding children subjected to violence in the family: Child centered risk assessments, *Int J Environ Res Public Health* 2022; 19(21): 13779.
31. Eriksson, M. Metodstödet iRiSk i utredningar vid socialtjänstens familjerätt - Pilotprojekt iRiSk-familjerätt. Stockholm: Marie Cederschiöld högskola. 2025. [citerad 1 mars 2025] Hämtad från: <https://esh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1931732&dswid=-4688>
32. Myndigheten för Familjerätt och Föräldraskapsstöd (MFoF). Riskbedömning i utredningar om vårdnad, boende och umgänge - Ett stöd för familjerättens handläggning. 2018. [citerad 1 mars 2025] Hämtad ifrån: <https://www.mfof.se/varldnad-boende-och-umgange.html>
33. Munro, E. (2004) A simpler way to understand the results of risk assessment instruments. London: LSE Research Articles Online. 2004. [citerad 3 april 2025] Hämtad från: <http://eprints.lse.ac.uk/archive/00000364>
34. Munro, E., Taylor, J. S., Bradbury-Jones, C. Understanding the Causal Pathways to Child Maltreatment: Implications for Health and Social Care Policy and Practice. *Child Abuse Rev* 2014; 23: 61-74.
35. Schlonsky, A., Wagner, D. The Next step: Integrating actuarial risk assessment and clinical judgement into an evidence-based practice framework in CPS case management. *Child Youth Serv Rev* 2005; 27: 409-427.
36. Folkhälsomyndigheten.Handledning för litteraturöversikter - Förutsättningar och metodsteg för kunskapsframtagande baserat på forskningslitteratur vid Folkhälsomyndigheten (version 2.0). Folkhälsomyndigheten: Stockholm. 2017. [citerad 1 mars 2025] Hämtad från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/h/handledning-for-litteraturoversikter/>
37. World Health Organization. Responding to child maltreatment: a clinical handbook for health professionals. Geneva: World Health Organization. Licence: CC BY-NC-SA3.0 IGO. 2022. [citerad 1 mars 2025] Hämtad ifrån: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240048737>
38. Drake, B., Jonson-Reid, M., Ocampo, M. G., Morrison, M., & Dvalishvili, D. A practical framework for considering the use of predictive risk modeling in child welfare. *Ann Am Acad Pol Soc Sci* 2020; 692(1): 162-181.

Bilaga 1: Metodbeskrivning

Rapporten bygger på en litteraturgenomgång i internationella vetenskapliga tidskrifter som utgår, men anpassats, ifrån metoden ”kartläggande litteratursökning” (en så kallad ”scoping review”, 36) samt en kompletterande informationsinhämtning primärt via dialoger med sakkunniga. Metoden för kartläggningen har valts utifrån rapportens syfte och relativt breda frågeställningar. En kartläggande litteratursökning är en utforskande metod för att beskriva vad studierna innehåller och utifrån dessa kunna dra slutsatser utifrån rapportens frågeställningar. Den kompletterande informationsinhämtningen syftar till att säkerställa att eventuellt användbara och tillgängliga metoder för svensk familjerätt inte missats i litteratursökningen.

Kartläggande litteratursökning

Den kartläggande litteratursökningen i internationella vetenskapliga tidskrifter genomfördes i samråd med en informationsspecialist på Socialstyrelsen i november-december 2024. Utifrån rapportens frågeställningar och förutbestämda sökord genomfördes litteratursökningen i 6 databaser (se bilaga 2). För sökstrategin utgår rapporten från WHO:s definition av våld och försummelse (37) med fokus på föräldrautövat våld och försummelse mot barnet (0–18 år). WHO:s definition av den engelska motsvarigheten till svenskans våld och försummelse (eng. child maltreatment) innefattar olika former av våld (eng. abuse), specifikt fysiskt våld, psykologiskt våld, emotionellt våld, och sexuellt våld, samt försummelse (eng. neglect). För sökstrategin utgår rapporten även från olika termer för dels standardiserade bedömningsmetoder för att inhämta och värdera information om våld och försummelse, dels för riskbedömningsinstrument. Sökningen inkluderade publicerade sammanställningar av empirisk forskning (så kallade översiktsartiklar) som granskats inför publicering (så kallad peer-review) och som publicerats mellan åren 2000 och 2024 på svenska, norska, danska, eller engelska.

Urval av översiktsartiklar

En utredare har ansvarat för genomgång, granskning och urval av sökningens resultat utifrån rapportens frågeställningar. Varken översiktsartiklar eller instrument har granskats för vetenskaplig kvalitet. Litteratursökningarna resulterade i 560 översiktsartiklar. Samtliga sammanfattningar (så kallade abstracts) lästes för en första bedömning av relevans i förhållande till rapportens frågeställningar. Därefter inhämtades 42 översiktsartiklar i fulltext för en slutbedömning av relevans. Av dessa bedömdes 14 översiktsartiklar vara relevanta för inkludering i rapportens kartläggning.

Översiktsartiklar exkluderades som handlade om arbetssätt eller handlägningsstöd (t.ex. Signs of Safety, BBIC), om andra verksamhetsområden än (psyko-)socialt arbete med barn och unga eller andra bedömningsområden än våld och försummelse mot barnet. Dessa artiklar berörde exempelvis bedömningsmetoder för hälso- och sjukvården (till exempel skador/frakturer eller somatiska tillstånd) eller för andra tillstånd (till exempel självskada och suicid, missbruk). Översiktsartiklar om teoretiska beskrivningar (till exempel avseende riskfaktorer för våld och försummelse) samt interventions- och kvalitativa studier exkluderades. Denna kartläggning exkluderar även översiktsartiklar inom ämnet sexuell exploatering av barn, inkluderat köp av sexuell tjänst eller dokumenterade sexuella övergrepp. Ett fåtal översikter om strikt föräldraskap (eng. "harsh parenting"), kodningsscheman för observationsbedömning av föräldra-barn interaktionen, samt våld i nära relation exkluderas. Inga översiktsartiklar om standardiserade bedömningsmetoder för områdena olovligt bortförande/kvarhållande eller hedersrelaterat våld och förtryck återfanns i litteraturgenomgången.

Översiktsartiklar inkluderades om de handlade om olika typer av standardiserade bedömningsmetoder utifrån rapportens frågeställningar - inkluderat strukturerade intervjuer, (själv-)skattningsformulär eller inventories/checklistor. Inte enbart systematiska översiktsartiklar har inkluderats; 6 av de 14 inkluderade översiktsartiklarna benämns som andra typer av översikter. Även om majoriteten av översiktsartiklarna beskriver psykometriska styrkor och utmaningar med enskilda bedömningsmetoder fokuserar en artikel på innehållet i olika riskbedömningsinstrument (18) och en artikel på att jämföra kategorier av riskbedömningsinstrument avseende prediktiv validitet (16). Fyra översiktsartiklar granskar enskilda instruments vetenskapliga kvaliteter.

Urval av standardiserade bedömningsmetoder

Ett ytterligare urval i de inkluderade översiktsartiklar genomfördes för att identifiera enskilda standardiserade bedömningsmetoder som beskrivs i rapporten. Endast sådana instrument som artikelförfattarna bedömer ha övergripande god psykometrisk kvalitet beskrivs närmare utifrån den information som ges i översiktsartikeln. Av de 14 översiktsartiklarna som bedömdes relevanta gör endast 5 av dem ett sådant urval av instrument. Av dessa exkluderades tre instrument eftersom de beskrivs vara primärt utvecklade för att mäta förändring och utvärdera insatsers effekt snarare än att kartlägga våld och försummelse. Totalt 13 enskilda standardiserade bedömningsmetoder identifierades och de beskrivs i Tabell 1.

Kompletterande informationsinhämtning

Den kompletterande informationsinhämtningen genomfördes under januari-mars 2025 och gjordes primärt utifrån dialoger med sakkunniga och forskare i Sverige och nordiska grannländer. Syftet med dialogerna har varit att identifiera bedömningsmetoder utifrån rapportens frågeställningar. Dessa dialoger har innefattat:

- Sakkunniga inom uppdragsgruppen för regeringsuppdraget samt referensgrupper med fyra forskare och sakkunniga inom familjerätt och frågor om vårdnad, boende om umgänge. Deltagare till referensgrupper diskuterades och valdes ut av regeringsuppdragsgruppen.
- Referensgrupper med sakkunniga från Familierettshuset (Danmark), Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Ensi- ja turvakotien liitto [EKTL; Förbundet för mödra- och skyddshem] (Finland), samt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BufDir) (Norge)

Utifrån dessa dialoger identifierades ytterligare standardiserade bedömningsmetoder i skrivelser och underlag (1, 4, 21, 32). Utöver vad som anges i referenslistan identifierades metoder i ett underlag [PowerPoint] från ett seminarium genomfört vid Regeringskansliet 13 mars 2024 där Socialstyrelsen, Myndigheten för familjerätt och Föräldraskapsstöd, Stiftelsen Allmänna Barnhuset, Barnafrid samt andra sakkunniga medverkade.

Urvalet av bedömningsmetoder för rapporten utgår från kriterier som är snarlika de som gäller för den kartläggande litteraturöversikten. Däremot inkluderas även vissa bredare bedömningsstöd för riskbedömningar av våld och försummelse mot barn oavsett övergripande psykometrisk kvalitet. Detta grundar sig på att det primära syftet i kartläggningen är att identifiera eventuellt användbara metoder för svensk familjerätt snarare än att göra en vetenskaplig utvärdering. Kartläggningen beskriver inte bedömningsstöd för specifika former av våld inkluderat hedersrelaterat våld och förtryck. Från dessa aktiviteter identifierades fyra ytterligare metoder som var tillgängliga för beskrivning.

Kartläggningens begränsningar

Rapportens litteraturöversikt redovisar endast bedömningsmetoder utifrån artikelförfattarnas bedömning av övergripande psykometrisk kvalitet. Det är möjligt att det finns andra bedömningsmetoder med relativa psykometriska styrkor i till exempel primärstudier som inte beskrivs här. Rapporten gör inte heller anspråk på att vara heltäckande avseende bedömningsmetoder för stötta familjerättens arbete med riskbedömningar. Den aktuella kartläggningen har prioriterat vissa frågeställningar om våld och

försummelse riktat mot barnet med utgångspunkt i WHO:s begreppsliga definition ('child maltreatment', 37). Kartläggningen har dock exkluderat underlag om avancerade statistiska modeller som bedömningsmetoder (inkluderat artificiell intelligens). Avgränsningen grundar sig på att en kartläggning av denna typ av bedömningsmetoder kräver en mer utförlig beskrivning, en kartläggning av risker och möjligheter (till exempel, 38) samt en särskild kompetens vilket inte bedöms möjligt inom ramarna för det aktuella deluppdraget. Kartläggningen exkluderar även underlag om bedömningsmetoder för våld mellan föräldrar. Denna avgränsning grundar sig på att det för närvarande genomförs åtminstone ett arbete med bedömningsmetoder avseende risken för våldsutövning i nära relation vid Socialstyrelsen (4892/2024). Det är även möjligt att andra prioriterade bedömningsområden för kartläggning skulle resulterat i standardiserade bedömningsmetoder som kan stötta familjerättens arbete med riskbedömningar på andra sätt, till exempel avseende familje-/föräldrafunktion, omsorgsförmåga och kapacitet.

Bilaga 2: Sökstrategi för sökning i vetenskapliga tidskrifter

Databas: Campbell Systematic Reviews

Sökdatum: 2024-12-04

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.		Topic Browse, Campbell Subject Categories Children and Young Persons Wellbeing	12
2.		Topic Browse, Campbell Subject Categories Social welfare Systematic Reviews Keywords: maltreatment	58
3.		Topic Browse, Campbell Subject Categories Social welfare Keywords: "child neglect"	9 (1)
4.		Topic Browse, Campbell Subject Categories Social welfare Systematic Reviews Keywords: "child abuse"	18
5.		Topic Browse, Campbell Subject Categories Social welfare Systematic Reviews Keywords: "abused children"	4

Databas: SocIndex, PsychInfo, PsychArticles

Sökdatum: 2024-12-09

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	TI OR SU N2 = närhetsoperator	(infant* OR infanc* OR newborn* OR child* OR kids OR baby OR babies OR boy OR boys OR girl* OR toddler* OR adolescen* OR preadolescen* OR pre-adolescen* OR teen* OR preteen* OR pre-teen* OR pediatric* OR paediatric* OR minors OR underage* OR juvenil* OR youth* OR young* OR pubescent) N2 (abuse OR maltreat* OR neglect OR mistreat* OR "abused children" OR harm OR battered OR violen* OR "domestic violence" OR abduction* OR honor* OR honour*)	85,585
2.	TI OR SU N2 = närhetsoperator	(assess* OR evaluat* OR screen* OR detect* OR indicat* OR identif* OR Tool* OR instrument* OR level* OR manual* OR scale* OR inventory OR test* OR measure* OR checklist* OR index* OR Questionnair* OR self-report* OR self-estimation* OR self-rating* OR survey* OR rating* OR "semi structured interview*" OR "semistructured interview*" OR "structured assessment*" OR "structured behavioral interview*" OR "structured behavioural interview*" OR "structured clinical interview*" OR "structured interview*" OR iRiSk OR FL-Doors OR "family law DOORS" OR "structured professional judgement" OR SPJ OR actuarial OR "clinical consensus" OR "strength assessment*" OR "needs assessment*" OR "assessment of protective factors" OR psychometric*) N2 (predict* OR risk OR safe* OR sever* OR valid* OR reproducibility OR reliability OR validity OR sensitiv* OR specificity OR accuracy OR value OR utility OR "quick identification" OR "early identification" OR "false positive" OR "false negative" OR "prediction of risk" OR "estimation of risk")	257,162
3.		1 AND 2	3,723

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
4.		3 AND TI ("systematic review" OR "comprehensive review" OR "systematic literature review" OR "comprehensive literature review" OR "systematic literature search" OR "meta-analysis" OR "meta-analyses" OR "meta-analytic review" OR systematic AND review) OR AB ("systematic review" OR "comprehensive review" OR "systematic literature review" OR "comprehensive literature review" OR "review" OR "systematic literature search" OR "meta-analysis" OR "meta-analyses" OR "meta-analytic review")	329
5.		4 AND Limiters - Publication Date: 20000101-20241231; Peer Reviewed Narrow by Language: - English	230
6.		TI (Random* OR "control group*" OR "control trial" OR "controlled trial" OR "control study" OR "controlled study" OR "clinical trial" OR "clinical study" OR "cross-over study" OR "crossover study" OR "cross-over design" OR "crossover design" OR "comparative study") OR AB (Random* OR "control group*" OR "control trial" OR "controlled trial" OR "control study" OR "controlled study" OR "clinical trial" OR "clinical study" OR "cross-over study" OR "crossover study" OR "cross-over design" OR "crossover design" OR "comparative study")	
7.		TI ("qualitative study" OR "qualitative research" OR "qualitative design" OR "qualitative assessment" OR "evaluation study" OR questionnaire* OR survey* OR "focus group*" OR interview OR descriptive OR phenomenological OR exploratory) OR AB ("qualitative study" OR "qualitative research" OR "qualitative design" OR "qualitative assessment" OR "evaluation study" OR questionnaire* OR survey* OR "focus group*" OR interview OR descriptive OR phenomenological OR exploratory) OR SU ("qualitative study" OR "qualitative research" OR "qualitative design" OR "qualitative assessment" OR "evaluation study" OR questionnaire* OR survey* OR "focus group*" OR interview OR descriptive OR phenomenological OR exploratory)	
8.		3 NOT 4 NOT 6 NOT 7 AND Limiters - Publication Date: 20000101-20241231; Peer Reviewed Narrow by Language: - English	1,189

Databas: Social Science Database, Sociology Collection

Sökdatum: 2024-11-27

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	TI/SU NEAR/2	title(infant* OR infanc* OR newborn* OR child* OR kids OR baby OR babies OR boy OR boys OR girl* OR toddler* OR adolescen* OR preadolescen* OR pre-adolescen* OR teen* OR preteen* OR pre-teen* OR pediatric* OR paediatric* OR minors OR underage* OR juvenil* OR youth* OR young* OR pubescent NEAR/2 abuse OR maltreat* OR neglect OR mistreat* OR "abused children" OR harm OR battered OR violen* OR "domestic violence" OR abduction* OR honor*) OR subject(infant* OR infanc* OR newborn* OR child* OR kids OR baby OR babies OR boy OR boys OR girl* OR toddler* OR adolescen* OR preadolescen* OR pre-adolescen* OR teen* OR preteen* OR pre-teen* OR pediatric* OR paediatric* OR minors OR underage* OR juvenil* OR youth* OR young* OR pubescent NEAR/2 abuse OR maltreat* OR neglect OR mistreat* OR "abused children" OR harm OR battered OR violen* OR "domestic violence" OR abduction* OR honor*)	932,649
2.	TI/SU NEAR/2	title((assess* OR evaluat* OR screen* OR detect* OR indicat* OR identif* OR Tool* OR instrument* OR level* OR manual* OR scale* OR inventory OR test* OR measure* OR checklist* OR index* OR Questionnair* OR self-report* OR self-estimation* OR self-rating* OR survey* OR rating* OR "semi structured interview*" OR "semistructured interview*" OR "structured assessment*" OR "structured behavioral interview*" OR "structured behavioural interview*" OR "structured clinical interview*" OR "structured interview*" OR iRisk OR FL-Doors OR "family law DOORS" OR "structured professional judgement" OR SPJ OR actuarial OR "clinical consensus" OR "strength assessment*" OR "needs assessment*" OR "assessment of protective factors" OR psychometric*) NEAR/2 (predict* OR risk OR safe* OR sever* OR valid* OR reproducibility OR reliability OR validity OR sensitiv* OR specificity OR accuracy OR value OR utility OR "quick identification" OR "early identification" OR "false positive" OR "false negative" OR "prediction of risk" OR "estimation of risk")) OR subject((assess* OR evaluat* OR	70,009

		screen* OR detect* OR indicat* OR identif* OR Tool* OR instrument* OR level* OR manual* OR scale* OR inventory OR test* OR measure* OR checklist* OR index* OR Questionnair* OR self-report* OR self- estimation* OR self-rating* OR survey* OR rating* OR "semi structured interview*" OR "semistructured interview*" OR "structured assessment*" OR "structured behavioral interview*" OR "structured behavioural interview*" OR "structured clinical interview*" OR "structured interview*" OR iRiSk OR FL-Doors OR "family law DOORS" OR "structured professional judgement" OR SPJ OR actuarial OR "clinical consensus" OR "strength assessment*" OR "needs assessment*" OR "assessment of protective factors" OR psychometric*) NEAR/2 (predict* OR risk OR safe* OR sever* OR valid* OR reproducibility OR reliability OR validity OR sensitiv* OR specificity OR accuracy OR value OR utility OR "quick identification" OR "early identification" OR "false positive" OR "false negative" OR "prediction of risk" OR "estimation of risk"))	
3.		1 AND 2	20,051
4.		TI ("systematic review" OR "comprehensive review" OR "systematic literature review" OR "comprehensive literature review" OR "systematic literature search" OR "meta- analysis" OR "meta-analyses" OR "meta- analytic review" OR systematic AND review) OR AB ("systematic review" OR "comprehensive review" OR "systematic literature review" OR "comprehensive literature review" OR "systematic literature search" OR "meta-analysis" OR "meta- analyses" OR "meta-analytic review")	
5.		3 AND 4	623
6.		5 AND Limitations: English, Peer review, 2000-2024	561
7.		6 NOT TI (covid* OR corona OR intervention* OR autism OR autistic OR ADHD OR "Attention-deficit hyperactivity disorder" OR pregnan* OR injury OR educat* OR school* OR "heart disease" OR alcohol* OR drug* OR substance* OR addiction* OR "cerebral palsy" OR perinatal* OR neonatal* OR post- traumatic* OR anxiety OR depression* OR "social media")	344

Standardiserade bedömningsmetoder för att stötta familjerättens riskbedömningar
(artikelnr 2025-6-9662)
kan laddas ner från socialstyrelsen.se/publikationer.